

UNECE Konvencija o zaštiti i korištenju prekograničnih vodotoka i međunarodnih jezera-Konvencija o vodama

UNECE Konvencija o zaštiti i korištenju prekograničnih vodotoka i međunarodnih jezera-Konvencija o vodama, potpisana je 17. marta 1992. godine u Helsinkiju, a stupila je na snagu u oktobru 1996. godine.

Konvencija je donesena s ciljem jačanja nacionalnih mjera za regionalnu saradnju, a u cilju zaštite i ekološki prihvatljivog upravljanja prekograničnim vodotocima i podzemnim vodama.

Konvencija obavezuje zemlje potpisnice da sprječavaju, suzbijaju i smanjuju prekogranični uticaj voda, da koriste prekogranične vode na razuman i pravedan način i da osiguraju održivo upravljanje istim. Pod prekograničnim uticajem se podrazumijeva svaka šteta u okolišu unutar područja pod jurisdikcijom jedne od strana članica, koji je nastao usljed promjene stanja prekograničnih voda izazvane ljudskom djelatnošću, čije porijeklo spada u zonu pod jurisdikcijom neke druge strane članice.

Obaveze koje proističu iz Konvencije o vodama zemlje potpisnice načelno obavezuje, a najveći dio konkretnih obaveza treba da bude predmetom uređenja kroz posebne bilateralne i multilateralne sporazume među zainteresiranim državama, koje dijele zajedničke vodne resurse. Istovremeno, strane potpisnice su obavezne obavještavati o svakoj kritičnoj situaciji koja bi mogla imati prekogranični efekt. Utvrđena je i obaveza razmjene informacija, kao i obaveza informiranosti javnosti o stanju prekograničnih voda, o preduzetim mjerama, o efikasnosti tih mjera, itd.

Konvencija je u početku bila dogovorena kao regionalni instrument, ali je 2003. godine izmijenjena kako bi se omogućilo pristupanje svih zemalja članica UN. Tako je 06. februara 2013. godine amandmanima Konvencija prerasla u globalni pravni okvir za prekograničnu saradnju u oblasti voda, a pristup Konvenciji i zemalja izvan ECE regije očekuje se od 2015. godine.

Bosna i Hercegovina je Konvenciju ratificirala 03. septembra 2009. godine, a stupila je na snagu 03. marta 2010. godine („Službeni glasnik BiH“, br. 8/09).

Više o Konvenciji dostupno je na web stranici UNECE:

<http://www.unece.org/env/water/>

Uz Konvenciju o vodama su donesena i dva protokola:

- Protokol o vodi i zdravlju, te
- Protokol o građanskoj odgovornosti i naknadi štete nastale u prekograničnim vodama uzrokovane industrijskim nesrećama

Protokol voda i zdravlje potpisan je u Londonu, 1999. godine, a u BiH je stupio na snagu 11. januara 2012. godine (Odluka o ratifikaciji Protokola voda i zdravlje, „Službeni glasnik BiH“, br. 9/10).

Cilj Protokola je podsticati na svim nivoima, u nacionalnom, kao i prekograničnom i međunarodnom kontekstu, zaštitu ljudskog zdravlja i dobrobiti, kako pojedinačne, tako i zajedničke u okviru održivog razvoja, kroz poboljšavanje vodoprivrede, što uključuje vodene ekosisteme, te putem prevencije, suzbijanja i smanjivanja prisutnosti bolesti vezanih za vodu.

Više o Protokolu dostupno je na web stranici UNECE:

http://www.unece.org/env/water/pwh_text/text_protocol.html